

† Luc.
11. b.† Marc.
3. c.

Egressis autem illis, ꝛ ecce obtulerunt ei hominē mutū dæmonū habentē. Et eiecto dæmonio locutus est mutus, & mirate sunt turbæ dicētes: Nunquā apparuit sic in Israël. Pharisæi autē dicebant: † in principe dæmonū eijcit dæmones. Et circubat Iesus omnes ciuitates & castella, docens in synagogis eorum, & prædicans Euangelium regni, & curans omnem languorem & omnem infirmitatem.

Solet dæmon obsessorū obstringere linguā, obturare aures, rationemq; impedire quantū à dño permittitur. Huius igitur obsessi, qui nec natura mutus, sed lingua à dæmone ligatus, Christus non fidē requirit, qui nec loqui poterat, sed prius dæmonē impediētē loquelā eijcit, & tūc locutus est qui fuerat mutus. Ita vt in admirationem duceret turbas Christus, vtpote qui non solum verbo vel tactu, sed & solo nutu curaret omnes languores, sed non sine Pharisæorum murmure.

Videns autē turbas, misertus est eis, quia erāt vexati & iacentes sicut oves nō habētes pastore. Tūc dicit discipulis suis: † Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo dominum messis, vt mittat operarios in messem suam.

† Luc.
10. a.

Dist. 21.

In no. De hęc retic. cap. cū ex in. iuncto.

Mar. 3. c.

† Ioan.

4. c.

Vidit Iesus turbas, quas nemo Iudæorū docere curabat, vtpote quæ destitutæ essent rectore, dispersæ essent sine pastore, & vexatæ essent sine quiete: propterea discipulos iubet curā illorū habere, dicēs: Messis quidē multa. i. multa turba est audiēdo dei verbo proclius et apta: Pauci autē magistri sunt ex Iudæis, qui curēt eam: vnde Ioan. 4. ✠ Videte regiones, quia albæ sunt ad messem. Operarij autē pauci. i. pauci prædicatores pro aliorū portione. Ideo rogandus dñs messis, agricola ille cœlestis, Deo videlicet pater, vt operarios mittat. i. bonos ac fideles prædicatores, q nō ipsi se ingerāt, sed à deo mittātur.

CAPVT DECIMVM.

ACCERSITIS duodecim Apostolis & eorum nominibus recensitis, dedit illis Christus virtutem, non solum animas sed & corpora curandi, paupertatē præcipit, persecutorum metū prohibet, aduersus quos prudentiā docet: & prædicationis modum ostendit, cuncta etiam prospera Deo postponendo.

† Et

E† *Conuocatis duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut eijcerent eos, & curarent omnem languorem & omnē infirmitatem. Duodecim autem discipulorum nomina sunt hæc. † Primus, Simon, qui dicitur Petrus, & Andreas frater eius. Philippus & Bartholomæus, Iacobus Zebedæi, & Ioannes frater eius. Thomas et Matthæus publicanus, et Iacobus Alphæi, et Thaddæus, Simon Chananeus, et Iudas Scariotis, qui et tradidit eum.*

Quod Christus Apostolis præceperat rogandum do-
minum, ut eos in messem eijceret, & illorum præuenit
orationem, quia illorum maiorem quam ipsi curam haberet,
non ob id præcipuè præcepit, sed ut promptiores
essent ad diuina excipienda præcepta. In hoc autem dedit
illis potestatem aduersus spiritus immundos, ut eijcerent
eos, & curarent omnem languorem. Hoc autem multum
facit aduersus hæreticos, qui dicunt in patrandis
miraculis, nihil prorsus sanctos agere, sed passiuam
tantum instrumenta esse, per quæ agit Deus. Quod si
Apostoli & alij sancti se in edendis miraculis passiuè habue-
rint, quare ipsi hæretici miracula non sapius edunt.

*Hos duodecim misit Iesus, præcipiens eis, et dicens: In uia
gentium ne abieritis, et in ciuitates Samaritanorum ne in-
traueritis: sed potius ite ad oues quæ perierunt domus Israël.*

Quoniam Iudei populus Dei electus erant, filijq; regni,
primùm illis prædicari oportebat regnū Dei, ut Paulus
Act. 13. ait: ✠ Vobis oportebat primùm loqui verbum
Dei, sed quia indignos vos iudicatis æternæ vitæ,
ecce cōuertimur ad gētes. Et alibi dicit Christus: ✠ Nō
sum missus nisi ad oues, quæ perierunt domus Israël: nō
quod aliorum gratia non uenerit Christus, ✠ qui uult
omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem ueritatis
venire: sed quod Iudæorum primū gratiam, quibus primū
factæ sunt promissiones. Vnde Paulus frequenter
ait: Iudæo primū & Græco. Ita nunc non simpliciter
interdicit, ne ad gentes abeat, aut ad Samaritanos: sed ite
potius inquit, ad oues quæ perierunt domus Israël, ut nō
indignantur (quemadmodum peruersa & perfracta est
natio) sibi gentes esse prælatas. Ad Samaritanos etiā ire

† Mar.

16. f.

Lu. 10. d.

Mar. 3. b.

† Mar. 3. b.

Lu. 6. b.

✠ Act.

13. f.

✠ Inf. 15. c.

Mar. 7. c.

✠ 1. Tim.

2. d.

prohibet, qui & si Moysen recepissent, non tamen integre seruabant. Fortasse etiam inhihet, quod & gentes & Samaritani odio essent Iudæis, & immundos ducerent qui cū illis cōuersarentur. Itaq; Apostolorum prædicatione tanquam à gentibus profecta, nõ recepissent. *Euntes autem prædicate, dicentes: Quia appropinquabit regnum cælorum. Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mūdare, dæmones eijcite, & gratis accepistis, gratis date.*

ti. q. 1. ca
Quia
quid.
1. Pet. 6. b

Summa prædicationis quam iubet eos prædicare est, quod regnum cælorum appropinquauit, vel ipse Christus scilicet, qui in electorum suorum mentibus regnat, vel ipsa vita æterna quæ ideo appropinquare dicitur, quod Christo aduente facilior sit omnibus via ad illam. Quandoquidem verò nouam Euangelij legem prædicaturi erant, vult illos eam cum prædicatione à miraculis auspiciari, infirmos scilicet curare, mortuos suscitare, leprosos mundare, dæmones eijcere: Id cū fecerint noui Euangelistæ nostri, erit forsan quod dubitemus num illis habenda sit fides. Et quia dona illa spiritalia gratis acceperant Apostoli, gratis etiam vult ea illos conferre. Non quemadmodum Simon ille Magus, qui existimauit donum Dei pecunia se posse possidere, vt semel acceptum vendere alijs posset. Vel ille Giezi puer Elisæi propheta, qui secutus Naaman Syrum à domino mundatum composito mendacio vendere voluit, quod propheta gratis dederat.

¶ mar. 6. b
Luc. 9. a.

¶ *Nolite possidere aurū, neq; argentū, neq; pecuniā in Zonis vestris: nõ perā in via, neque duas tunicas, neque calceamēta, neque virgam. Dignus enim est operarius cibo suo.*

Primos Euangelici verbi ministros ab vno Deo pendere volens, nullius rei temporalis sollicitudinem habere iussit. Non auri, argenti, pecuniæ alicuius, non viatici, quando peram eos ferre vetat: qua vel vnus diei victū ferre solemus. At vt de victu sollicitos esse non vult, ita neque de vestitu anxios: cū duas tunicas ferre eos inhihet & calceamēta. Quod intelligendum sane est de tunicis & calceamentis mutatorijs. Nam Mar. 6. vult eos calceatos esse sandalijs. Porro nullā aduersus latrones quoq; sollicitudinem eos vult habere, dū virgā ferre

vetat

verat eos, indubiè qua vti solemus ad nos aduerfum latrones detendendos. Nam & virgâ qua ambulantes nitantur, illis concedit Marc. 6. vbi dicitur: & præcepit eis ne quid tollerent in via, nisi virgâ tantû. In summa sic: ab omni cura & sollicitudine semotos esse voluit nouos Euangelij sui præcones, vt ab vno Deo pendere disce- rent, qui nosset illis sufficere quacunq; re opus haberét. Quod & factû docet Luc. 22. dicens. ✠ Quâdo misi vos sine sacculo, & pera & calceamētis, nunquid aliquid defuit vobis? At illi dixerūt: Nihil. quia verò dicere possent quomodo nobis victû quotidianû suppediābimus, nisi vel nobiscû feramus vel pecunias vnde cõparemus? Subdidit: Dignus est. n. operarius cibo suo. Id est, si tēporalis domini operarios, cibus suus non deficit: cū ego vos conducā, & in messe meâ mittā, nolite quicquā vobis putare defore. Quod verò prædicantes Apostolos nullius rei habere curam voluit: non alendi sui, non vestiendi, non defendendi, temporarium fuit istud præceptû: Nam illis præsentia Christi destitutis, ea licuerunt. In quacunque autē ciuitatē aut castellum intraueritis, interrogate quis in ea dignus sit, & ibi manet donec exeatis. † Intrātes autē in domū, salutate eā dicētes: Pax huic domui. Et siquidē fuerit domus illa digna, veniet pax vestra super eā: si autē nō fuerit digna, pax vestra reuertetur ad vos.

Non vult eos passim ac temerè ad quemcunque hospitem diuertere, sed ciuitatem aliquam ingressos, de probo hospite interrogare, & Euangelica prædicatione digno, atq; illû diuertere, futurum scilicet, vt ille vicissim pro accepto Euangelio illos alat. Neq; vult illos passim hospitii mutare tanquā veritos ne grauiores esset hospiti diutius apud eū manentes. Ideo ait: Et ibi manete donec exeatis. Futurû est enim vt ille lubens, ac nō grauatè vos alat. Domū autē hospitis ingredientiē pacē illi vult eos precari, atque hospitem salutatione præuenire. Quo vis enim modo fore, vt pax illa fructum afferat hospiti quidem & familiæ ipsius: siquidem Euangelica pace digna fuerit, sin indigna, fructû illius ad salutantes, ac bene precantes rediturum: hoc est, de oblata illis pace mercedem recipiet, & hæc saluatio illis meritoria erit.

✠ Luc. 22.
d.

† 13. q. 1. ca
Ecclesiæ.

† Lu. 10. b † *Et quicumque non receperit vos, neque audierit sermones vestros: exeuntes foras de domo vel ciuitate excutite puluerem de pedibus vestris* † *Amen dico vobis, tolerabitur vobis Sodus erit terra Sodomorum & Gomorrhæorum in die iudicij quàm illi ciuitati.*

Quo confidentiores illos ad prædicandum reddat, pœnam subdit illorum, qui eos sermonesque eorum abiecerint. Cōtemptores enim verbi statim vult abijci. Quòd verò ait, Excutite puluerem de pedibus vestris, hyperbolica locutus est, qua nihil illorum planè commune vult esse cū prædicatoribus Apostolicis. Toleraabiliorem quoque asserit fore in iudicio Sodomorum & Gomorrhæorum pœnam, quàm illorum verbi contemptorum, nimirum quòd isti oblatum vltro ab Apostolis regnum, cœlorū abiecerint: Ad illos autem nec Apostolus nec propheta vnquam missi sint.

† dist. 36. cap. *Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum.* † *Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbae.*

Qui ecclesiast.

Quia nihil illis defore ad prædicandum missis promiserat, etiam nullo viatico instructis, nulla defensione munitis, quòd satis curæ essent patri cœlesti, ab omnibusque liberi molestijs forent, (quod indubiè Christo cum illis agente intelligendum est) ne imminenti illis post Christi mortem mala, tanquam improuisa, eos terrerēt. Ecce inquit, mitto vos, id est, mittam vos (in secunda missione, quæ post resurrectionē suam facta est) sicut oves in medio luporum, id est, omnium penè inimicitijs petitos omniq; penè auxilio destitutos, præter quàm meo pastoris. Qui sicut in prima missione ab omnibus seruatos tectosque molestijs seruabo, ita in secunda multis afflictatos petitosque malis more boni pastoris, eripiam tandem ac liberabo. Rectè autem ouibus prædicatores euangelicos comparat, quòd quemadmodum nihil in illis est ex quo fructum non capiant homines: nimirum ex lacte, carne, vellere, fimo: Ita nihil esse oportet in prædicatore Euangelico, ex quo nõ ad bonum ædificetur auditor Christianus. Vt quemadmodum tondenti se imò & occidenti non obmurmurat ouis, ita animo affectū esse oportet euanglicū prædicatorem:

tozem: vt rerū suarū dispendium, imò & vitæ propriæ iacturam, ita fert Euangelicū negotiū leue ducat patienterq; ferat. At quoniā inter lupos, id est, hæreticos Euangelijq; persecutores degendū erat ipsis Apostolis: Estote inquit, prudētes sicut serpētes, quo animalū genere nihil astutius, dicēte Moysē, Genes. 3. † Sed & serpens erat callidior cūctis animātibus terræ. Prudentiā autē & circumspectiōnē Euāgelico prædicatori his verbis desiderat, quod & Paulus ad Ephes. 5. † Videte itaq; fratres, quomodo cautē ambuletis: vt verò prudētes & cautos esse oportet quo à luporū insidijs sibi caueāt, ne quā in Euangelico negotio iacturā faciat, ita simplices oportet esse sicut columbas, atq; ita Euangelicum tractare negotium, vt nihil fellis, nihil amarulentia, quæ admodum neq; illæ geramus aduersus fratres. Et interim cū omni candore, simplicitate colūbina ré tractemus Euangelicā. *Cauete autē ab hominibus. † Tradent enim vos in concilijs & in synagogis suis flagellabunt vos: et ad præfides, et ad reges ducemini propter me, in testimoniiū illis et Gentibus.*

*Ge. 3. a.

*Ephes. 5. d.

†Io. 16. a
Phili. 1. d.

Lupos cū antea dixit, puto palam seuientes tyrannos, & aperte insanientes hæreticos intellexisse: Nunc cū inquit, Cauete ab hominibus, hypocritas Pharisæos intelligit: qui ne aperte seuire more luporū viderentur in discipulos, ac palam trucidare in concilijs suis agitados & in synagogis flagellatos ad reges ducebant ab illis occidendos: quo eorum nomine impietate suam ipsi celarent. Sicut Act. 4. legimus incarceratos à Pharisæis Apostolos in eorū concilia productos, Et vt. 5. ca. p. legitur, conuocatos eos flagellis ceciderunt. Nam de Paulo manifestum est, quod infinitis prope modū insidijs & molestijs agitatum, tandem præfidibus Felici & Lysia occidendum tradiderunt. Quod verò ait: ad reges ducemini propter me in testimonium illis & gentibus. Sensus est: quod cū propter CHRISTVM prædicatum Pharisæorum, Scribarum, & Sadducæorum opera ad reges & præfides ducentur trucidandi in testimonium Iudæis & gentibus illud erit, id est, in conuictionem. Per hoc enim conuincuntur & Iudæi & gentiles, ita vt sint inexcusabiles, qui accepto de Christi aduentu testimonio, prædicantibus Apostolis, credere nolue-

noluerunt: Neque vllam habituri sunt ignorantia excu-
sationem. Ne autem in his prædictionibus Christi ter-
reantur, quid facturi sunt, quidque illis futurum est, rur-
sum prædicit, ne iacula non præuisa magis feriant, con-
solationeque; perseverantibus promittit sequentibus verbis.

† Luc. 21.
b. c.

‡ *Cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo aut
quid loquamini: dabitur enim vobis in illa hora quid lo-
quamini. Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus pa-
tris vestri qui loquitur in vobis. Tradet autem frater
fratrem in mortem, & pater filium: & insurgent filij in
parentes, & morte eos afficient. Et eritis odio omnibus*

† De pœ.
di. 2. Non
reuer-
bantur.

‡ *hominibus propter nomen meum. † Qui autem persevera-
verit usque in finem, hic saluus erit.*

Nulla vult eos præmuniri adversum reges & princi-
pes humana prudentia, sed spiritui Dei vult illos fidere:
quem pro illis responsum pollicetur. Sicut & Luc. 21.
ait: Ego enim dabo vobis os & sapientiam, cui non po-
terunt contradicere, & resistere omnes adversarij vestri.
Tantam autem futuram persecutionem ostendit, ut mu-
tuo in se parentes insurgant, omniumque penè hominū,
non modò proximorum Christiani in se odia cōcitent:
quæ qui pro Christi nomine neglexerit, & demū in eius
nominis confessione perseveraverit, saluus erit.

† 7. q. 1. c.
Sicut al-
terius ca.
Adversu-
tas.

‡ *Cum autem persequerentur vos in civitate ista, fugite in
aliam. Amen dico vobis, non consummabitis civitates Is-
raël, donec veniat filius hominis.*

Non iunguntur verba ista præcedentibus, sed ad pri-
mam missionem referuntur, qua dictum est illis: Ite po-
tius ad oves, quæ perierunt domus Israël, in qua profe-
ctione nihil illis defuturum ostendit. Quod si qua ciui-
tas illos non receperit, sed expulerit, & persecuta illos
fuerit, vult illos in aliam fugere: non tam declinandæ
mortis gratia, quæ illis in prima missione non immine-
bat, quam ut fructū Evangelij ex alia reportarēt, ad quā
confugissent. Nō enim inquit, consummabitis civitates
Israël, donec veniat filius hominis. i. non peragraveritis
nec perfeceritis prædicationem, quam vobis faciendam
mando in civitatibus Israël, donec veniat filius homi-
nis in regnum suum, cum immortalis resurget: & tunc

toti

toti mūdo predicādi Euāgelij potestātē vobis cōcedet.
 † Non est discipulus super magistrum, nec seruus super do-
 minum suum. Sufficit discipulo, vt sit sicut magister eius,
 & seruus sicut dominus eius. Si patremfami-
 liās Beelzebub vocauerunt, quāto magis domesticos eius. Ne ergo
 timueritis eos. † Nihil enim est opertum quod non reuele-
 tur, & occultum quod non sciatur.

† Luc. 6. f
 Ioan. 15. c

† Luc. 8. c

Quia futurum erat vt opprobrijs multis & conuitijs
 in predicando ciuitatibus Israēl afficerentur, prāuenit
 eos ne animum despondeant: quasi dicens, satis esse ser-
 uo debet & discipulo, si non deterius tractetur quā
 magister, & dominus eius. Sed patremfami-
 liās me scilicet ipsum, Beelzebub vocauerūt, dicendo me in Beel-
 zebub dæmonia eijcere, quæ insignis est iniuria, multo
 magis & domesticos eius simili & grauiori iniuria affi-
 cient. Ad syllogisimum autem perfectum ista sententia
 reduci potest. Si obnoxius est iniurijs aliorum magi-
 ster & dominus, non debet grauius ferre seruus & disci-
 pulus, cū nec illo sit maior: sed obnoxius fuit ma-
 gister & dominus Phariseorum conuitijs, iniurijs &
 calumnijs: ergo non debent grauius ferre serui & disci-
 puli, si isdē obnoxij sint aduersitatibus. Assumptio au-
 tem hinc probatur: quia non est discipulus super magi-
 strum, neque seruus super dominum suum, neque enim
 superiores illi sunt: sed sufficere debet seruo & discipu-
 lo, si perinde tractentur sicut præceptor & herus. Hoc
 est enim quod ait: Sufficit enim discipulo, vt sit sicut
 magister eius, & seruo sicut dominus eius. Hoc autem
 veluti *ἀξιωμα* probatione non eget. Minorem autem
 probat **CHRISTVS**: Quia patremfami-
 liās vocauerunt Beelzebub, intolleranda eum iniuria afficientes.
 Igitur non debent commoueri, neq; aliquatenus à pre-
 dicationis officio discedere ob intentatas sibi iniurias,
 ob easque animum despondere. Apostoli ad prædican-
 dum Israēli missi. Ne timueritis ergo eos inquit Chris-
 tus, & si opprobrijs & conuitijs multis indignis im-
 merentes vos affecturi sunt, tandem enim constabit
 num vera illi dicant, ac vobis falsā imponant. Nihil est
 enim opertum quod non reueletur. Cū enim omnia
 dieꝝ

dies reuelat, & si nunc persuadere nitantur orbi vos magos esse, demonum que vti opera, ipsa tamen dies declarabit: cum vbi que predicantes egros sanabunt, demonia eijcient, non magos vos esse cogentur palam fateri. Sic enim Chrysostomus interpretatur.

† De heretico. Cum ex iniuncto. Luc. 12. 3. † 11. qu. 3. Nolite timere. Luc. 12. 3.

† Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine: & quod in aure auditis, predicare super tecta. † Et nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius timete eum, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeret assere veniunt, & unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Vestri autem & capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos.

παρ' ἡδὴ ὁδῶν volens illos ac palam magna fiducia Euangelium predicare, quod dico vobis inquit, in tenebris, id est, quod nunc vobis seorsim ac non palam predicō, volo vos in lumine, id est, palam omnibus dicere: & quod in aure auditis, predicare super tecta, eadem sententia vt palam & cum fiducia predicetur Euangelium: & qui grauis pœnæ omnibus erat Euangelij predicatio, conspirantibus in predicatores magnatibus omnibus, & regibus, iubet discipulos nihil illos formidare: quod nulla illis sit in animum potestas, vt cun que scuire in corpus valeant: Sed Deum potius vereri, qui potest animum & corpus æternum perdere, volens hoc loco leuiorem illis esse corporis quàm animæ iacturam. Quandoquidem neque aliquid in corpus possunt, nisi volente ac permittente domino, qui non illud finit perdit nisi maiore suorum bono & commodo. Id autem probat à similitudine. Nonne duo passeret assere veniunt, &c. Id est minutulæ ac viles volucres, sicut passerculi, adeoque nullius momenti, vt assere tantum duo veniant: & tamen absque patre vestro, id est, Dei vestri & patris prouidentia, nullus vnquam perit passerculus: vestri autem maior est cura Deo quàm passerulorum, qui in numero merato habeat omnes capillos vestros. His autem verbis hyperbolicos immensum Dei erga nos affectum declarat, cui curæ sunt etiam minima nostra omnia. Vos ergo inquit, qui longè præstatis passeribus nihil est quod metuatis

Vtatis à tyrannis, qui nihil in vos poterunt sine Dei per-

missionem ac providentia, quæ non nisi in bonum vestrum cedet, vel si minutatim secti à tyrannis fueritis.

† *Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo, qui in cælis est. Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo, qui in cælis est.*

† Mar. 8. g.
De pœni.
dist. 3. ca.
Adhuc

Ad intrepidè consistendum coram hominibus nomen perfidi suum & præmio contentum, & supplicio negantium hortatur: quia quem nihil puduerit Christum coram hominibus confiteri, utque regem ac dominum suum agnoscere, agnoscat quoque eum ut suum coram patre cælesti Christus. Et qui vel erubescencia ductus, vel timore percussus, coram hominibus negaverit, negabit & eum coram patre Christus. Non enim sufficit in eum credere corde ad iustitiam, nisi & ore, id est, palam accedat nominis eius confessio ad salutem.

De sacra.
vnctio. ca.
1. cap.
Quia ve-
10.

Nolite arbitrari quia pacem venerim mittere in terram: non veni mittere pacem sed gladium. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & nurum aduersus socrum suam: & inimici hominis domestici eius. Qui amat patrem aut matrem plus quam me, non est me dignus. Et qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus. Et qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. Qui inuenit animam suam, perdet eam. Et qui perdidit animam suam propter me inueniet eam.

† Mich. 7.
b.
† Luc. 9. c
& 14. f.
Inf. 16. d.
† Luc. 9. c
14. f. &
17 g.

Quia antea nihil nisi conuitia, minas, & persecutiones Evangelij prædicatoribus Christus pollicebatur: contra autem prophetæ, læta & pacifica omnia in aduentu Messie præmittebant, ne subita & insolita persecutione terreantur: Non veni inquit, pacem mittere in terram, sed gladium. Neque negat simpliciter se venisse ut pacem mitteret inter homines: sed non venisse ut terrenam & carnalem pacem mitteret. Terrena autem & carnalis pax erat, cum reges & principes terræ conuenerunt in vnum aduersus dominum, & aduersus Christum eius, quomodo Phariseis ac tyrannis, ac primitiue ecclesie hæreticis, qui conueniebant inter se aduersus Christianos. Huiusmodi inquit pacem, non veni mittere

mittere, sed gladium, id est, dissidium & separationem. Veni enim separare hominem, &c. (Et hoc quidem nimirum in *τραπολογία* moremur) Euangelij enim prædicatio, quam attulit Christus, omnem parentum inter se affinitatem discidit: dum Christiani, relictis contemptisque omnibus, vni Christo adhæserunt: asines autem eorum idolis suis adhærescetes, omnibus eos odij omnique hostilitate sunt profecuti: atque inuicem domestici, quibus cum summa intercesserat necessitudo, maximas ob Euangelium inter se contraxerunt inimicitias. Ne quis autem arbitraretur aduersum patrem aut matrem inimicitias, vel ob Christum exercere indignum, subdit: Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus, id est, quisquis patri aut matri, aut cuiusque rei in amicitia me posthabuerit, non est me dignus. Hoc est quod Lucas 14. cap. expressius dicit: Si quis venit ad me, & non odit patrem suum aut matrem, & uxorem & filios, fratres & sorores, non potest esse meus discipulus. Vbi enim de Christi nomine ac honore agitur, cedere debent omnia affinitatum iura: non modò vt præter Christum neminem adiueamus, sed nos etiam ipsi affligamus. Hoc est enim quod sequitur: Et qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. Cui simile habet Lucas cap. 14. Vt autem retinendæ huius vitæ desiderium à nobis tollat: Qui inquit, inuenit animam suam. Anima pro vita frequens vsurpatur: Perdere autem animam & inuenire contraria sunt: vt hoc sit vitam suam ab omni periculo tueri & conseruare, illud autem mortis periculo offerre: sic quòd vitæ parcens pro Christo non vult vitam periculis exponere, perdit eam. Contrà qui pro Christo perdit, in æternum custodit eam. Qui eius seruandæ vsque ad Christum neglectum, studiosus est, verè perdit eam, dum plusculum tempore viuens æternum moritur. Sicut contrà qui eam perdit propter Christum, id est, nihili eius iacturam ducit præ Christi amore, in vitam æternam inueniet eam: qui æternum se ac beatum viuere agnoscet.

† Mar. 9. f Qui recipit vos me recipit: & qui me recipit, recipit eum
 Luc. 10. c qui me misit. † Qui recipit prophetam in nomine prophetæ,
 mercedem

mercedem prophetæ accipiet. Et qui recipit iustū in nomine
iusti, mercedem iusti accipiet. † Et quicumque potum dederit
vni ex minimis istis, calicem aquæ frigidæ, tantum in
nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet merce-
dem suam.

†75.di.c.

In noie.

†Mar.9.f

Data prædicandi miraculq; patranda potestate ipsis
Apostolis, vt rursus confidant sibi nihil defore, Chri-
sti negotium agentibus, cæteri que omnes electi ad eos
alendos incitentur, asserit quod illis impensum suo no-
mine fuerit, sibi & patri impensum putare. Nihil que
vt vel minimum sit quod gelidæ aquæ potione intelli-
git, quod discipulis suis impensum fuerit irremunera-
tum iri. Quod verò ait: mercedem prophetæ accipiet:
non intelligas quòd tantam accepturus sit mercedem,
quantam & propheta: sed quòd particeps futurus est
mercedis quæ prophetæ debetur: quia in nomine pro-
phetæ ipsum recepit cooperans quantum in se fuit pro-
phetæ officio.

CAPVT VNDECIMVM.

Rogatus CHRISTVS à discipulis Ioannis super con-
ditione sua, non solum Ioannis, sed & sua recenset præ-
conia: Interea verò ciuitatibus pœnitentiam negli-
gentibus imprecatur maledicta, pœnitenti-
bus verò quietem & misericordiam.

ET factum est cùm consummasset Iesus præcipiens
duodecim discipulis suis, transit inde, vt doceret
& prædicaret in ciuitatibus eorum.

Græca locutio pro præcipere, id est, cùm fi-
nem fecisset instruendi Apostolos, atque illis præcepta
dandi, misissetq; eos ad prædicandum, etiam inde tran-
siens & ad ciuitates eorum prædicaturus accessit.

Ioannes autem cùm audisset in vinculis opera Christi, mit-
tens duos de discipulis, ait illi: † Tu es qui venturus es, an
alium expectamus? Et respondens Iesus, ait illis: Euntes re-
munciate Ioanni quæ audistis & vidistis. † Cæci vident,
claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mor-
tui resurgunt, pauperes euangelizantur. Et beatus est qui
non fuerit scandalizatus in me.

†Luc.7.d

†Isa.35.b

Infr.15.c.

Audi-